

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİNİN AĞRI'NIN SOSYO-EKONOMİK YAPISINA ETKİLERİ VE KENTİN ÜNİVERSİTE ALGISI

The Influence of Ağrı İbrahim Çeçen University on Ağrı's Socio-Economic Structure and The City's Perception of University

Faruk KAYA

Prof. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Beşeri Ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı

fkaya@agri.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-9941-0031>

Ömer YALÇINKAYA

Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Politikası Anabilim Dalı

oyalcinkaya@agri.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-1210-2405>

Şekip YAZGAN

Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Teorisi Anabilim Dalı

syazgan@agri.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-1006-668X>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-Journal of Ağrı İbrahim Çeçen University Social Sciences Institute AİCUSBED 4/2, Ekim-October 2018 / Ağrı
ISSN: 2149-3006 e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	06.09.2018
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	01.10.2018
Sayfa- <i>Pages</i> : 1-20	 10.31463/aicusbed.457855

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

✓ iThenticate

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİNİN AĞRI'NİN SOSYO-EKONOMİK YAPISINA ETKİLERİ VE KENTİN ÜNİVERSİTE ALGISI

The Influence of Ağrı İbrahim Çeçen University on Ağrı's Socio-Economic Structure and The City's Perception of University

Faruk KAYA - Ömer YALÇINKAYA - Şekip YAZGAN

Özet

Çalışmada, 2007 yılında kurulan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinin Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına etkilerinin incelenmesi ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeylerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Veri toplamada anket yönteminin kullanıldığı çalışmada elde edilen sonuçlar, Ağrı halkının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yönelik algılarının sosyo-ekonomik, demografik, sosyo-kültürel, toplumsal kuralların değişimi, çevresel değişime etkileri ve sağlık eğitimi ile hizmetlerine yönelik olmak üzere altı boyuttan oluştuğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, Ağrı halkının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yönelik algısının genellikle olumlu olduğunu ve eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik göstergelere göre farklılaşabildiğini ortaya koymaktadır. Çalışmada elde edilen bir diğer önemli sonuç ise Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Ağrı halkı arasındaki etkileşimin daha fazla güçlendirilmesinin gerekliliğidir. Bunun yanında, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinin fiziksel ve niteliksel açıdan gelişiminin tamamlanmasıyla birlikte Ağrı halkı nezdinde genellikle olumlu olan algılama düzeyinin daha da artacağı ve üniversite ve Ağrı halkı arasındaki etkileşimin daha da güçleneceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent-Üniversite ilişkisi, Üniversite Algısı, Ağrı İli, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

Abstract

The aim of the study is to examine the impact of Ağrı İbrahim Çeçen University on the socio-economic structure of Ağrı province and to reveal the perception of the Ağrı population towards the university from socio-economic and socio-cultural aspects. The data is collected via surveys and the results show that

people's perception of Ağrı İbrahim Çeçen University is composed of six dimensions: socio-economic, demographic, socio-cultural, change in social norms, environmental changes and effects on health education and health services. Results also reveal that people's perception of the university vary according to demographic indicators such as education level, occupation type, income level, residence time and level of life satisfaction. Another important result of the study is the necessity of strengthening the interaction between Ağrı İbrahim Çeçen University and the people of Ağrı. Besides, with the completion of the physical and qualitative development of Ağrı İbrahim Çeçen University, it is thought that the perception towards the university, which is already positive, will increase even more and the interaction between the university and Ağrı people will become even stronger.

Keywords: City-university Relations, Perception of University, Ağrı Province, Ağrı İbrahim Çeçen University.

1.Giriş

Üniversitelerin eğitim vermek ve bilimsel araştırmalar yapmak gibi geleneksel iki temel işlevinin yanında, buldukları kentlerin demografik yapısına, ekonomisine, mekânsal yapılanmasına, sosyo-kültürel yapısına, toplumsal ve mesleki gelişimine, spor ve fiziksel aktivite alanlarına, sanayisine doğrudan ve dolaylı etkileri bulunmaktadır. Üniversitelerin kuruldukları kentlere ilk belirgin etkileri demografik etkiler olarak karşımıza çıkmaktadır. Üniversitelerin kurulmasını izleyen dönemde kentlerin, nüfus miktarlarında, yaş yapısında, göç verilerinde çarpıcı değişimler ortaya çıkabilmektedir. Üniversitelerin, kentler üzerinde yarattığı etkiler sadece demografik etkilerle de sınırlı kalmamaktadır. Üniversitelerin kurulması ile doğrudan veya dolaylı olarak yaratılan istihdam ve bunun beraberinde getirdiği gerek kurumsal gerek çalışanların, öğrencilerin ve ziyaretçilerin yaptığı harcamalar kentlerin ekonomik yapısında büyük canlılık yaratmaktadır. Üniversiteler kentlerin mekânsal anlamda dönüşümlerini de etkilemektedir. Üniversiteler buldukları kentlerde, kent alanının büyümesi, konut piyasasının canlanması, yeni yerleşim alanlarının oluşması gibi kentsel alan kullanımında önemli yapısal değişimlere yol açmaktadır. Üniversiteler, kütüphane, spor tesisleri ve araştırma merkezleriyle, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle yaptıkları ortak projelerle, düzenledikleri çalıştaylar ve kongrelerle ve varsa sahip oldukları radyo veya televizyonlarla kuruldukları kentlerin sosyal ve kültürel yapısını etkilemektedir. Son olarak üniversiteler, bünyelerindeki farklı bilim dalları, araştırma merkezleri, teknokentler, akademik personelin alan araştırmaları, envanter çalışmaları, öğrencilerin staj çalışmaları vasıtasıyla kuruldukları kentlerde sanayi sektörüne de destek olmaktadır. Bu bakımdan Türkiye'de üniversiteler özellikle kentlerin kalkınmasında önemli işlevler üstlenmektedir (Işık, 2008:161; Çayın ve Özer, 2015:132; Savaş Yavuzçehre,2016:238-242).

Üniversiteler ve kentler, aynı mekânı paylaşan ve fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda ortak imkân ve sorunları yaşayan iç içe geçmiş iki sosyal yapıyı oluşturmaktadır. Üniversitelerin kendilerinden beklenen işlevleri yerine getirebilmeleri, faaliyetlerini daha etkili olarak gerçekleştirmeleri, varlıklarını ve gelişmelerini sağlıklı olarak sürdürebilmeleri, içinde buldukları toplumun onay ve desteğini almalarına bağlı olmaktadır. Bu onay ve destek, kurumun kendisinin, yönetiminin ve faaliyetlerinin çeşitli halk kesimleri tarafından nasıl algılandığına bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin buldukları kentlere olumlu katkılarını karşılıklı olarak maksimuma çıkarmaları ve olumsuz etkilerini asgari düzeye indirebilmeleri için buldukları kentlerdeki algılanma düzeylerinin ve biçimlerinin bilinmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir (Saracel vd.,2000:2, Sankır ve Gürdal, 2014:90, Saklı vd., 2017:1).

Bu kapsamda çalışmada, Ağrı ilinin en önemli kurumlarından biri olan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (AİÇÜ)'nin, Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına olan etkilerinin ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu yönüyle, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi açısından Türkiye'nin en sondaki ilk üç ili içerisinde bulunan Ağrı ili üzerinde yürütülen çalışmanın bulgularının, kent-üniversite ilişkisini konu edinen literatürün gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Girişi takip eden ikinci bölümde, kent-üniversite ilişkisini konu edinen uygulamalı literatürdeki çalışmalar açıklanmakta ve çalışmanın literatürdeki konumu belirtilmektedir. Üçüncü bölümde, çalışmadaki araştırma yöntemine ilişkin açıklamalar yapılmaktadır. Dördüncü bölümde araştırmaya katılanların genel karakteristikleri, üniversite anlayışı ve üniversiteyle ilişki düzeyi ve Ağrı ili halkının AİÇÜ'ne yönelik sosyo-ekonomik, demografik, sosyo-kültürel, toplumsal kuralların değişimi, çevresel değişime etkileri, sağlık eğitimi ve hizmetlerine yönelik etkiler açısından algı değerlendirmelerini içeren araştırma bulguları ortaya konulmaktadır. Çalışma, araştırma bulgularının tartışıldığı ve genel değerlendirmelerin sunulduğu sonuç bölümüyle tamamlanmaktadır.

2.Literatür Taraması

İlgili literatürde, "kent-cübbe" ilişkisi deyimiyile ifade edilen ve üniversitelerin, sosyal, kültürel ve fiziksel anlamda aynı mekânı paylaştıkları kentlerle ilişkilerini ve bu ilişkilerin sonuçlarını araştıran çok sayıda yabancı çalışma bulunmaktadır (Miller (1963), Brockliss (2000), Lazzeretti ve Tavoletti (2005), Bruning vd., (2006)). Uluslararası literatürdeki gelişmenin ardından Türkiye'de de zaman içerisinde hemen her kentte üniversitelerin açılmasının kentlerde bir hareketliliğe ve canlanmaya yol açtığının görülmesiyle birlikte üniversitelerin kentlere olan etkilerini ele alan çalışmaların yapılmaya başladığı görülmektedir. Söz konusu çalışmaların odak noktasını daha çok üniversitelerin, kent ekonomisine katkılarının oluşturduğu, kentlerin üniversite algısı ve/veya üniversitelerin kent algısı üzerine

yapılan çalışmaların ise nispeten sınırlı olduğu görülmektedir¹. Bu çalışmanın kapsamı doğrultusunda, Türkiye’de kentlerin üniversite algısı üzerine yapılan uygulamalı çalışmalarda elde edilen sonuçlar aşağıda özetlenmektedir:

Saracel vd., (2000) tarafından yapılan çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesinin Afyon halkı tarafından nasıl algılandığı ve halkın üniversiteye karşı tutumunun ve beklentilerinin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak anket tekniği uygulanan çalışmada, araştırma bulguları demografik özellikler, üniversite anlayışı ve üniversiteyle ilişki düzeyi, üniversitenin Afyon’a katkısı, üniversitenin gelişimi, üniversiteye sağlanan destek, üniversite yönetiminin karar ve uygulamaları ile üniversiteden beklentiler başlıkları altında incelenmektedir. Çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesinin Afyon halkının gözünde olumlu bir imaja sahip olduğu sonucu elde edilmektedir. Çalışmaya katılan Afyon halkı, üniversitenin Afyon’un ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal yapısında canlılık yarattığını ve huzursuzluk, suç oranlarında artış, dini ve ahlaki değerleri zedeleme gibi olumsuz etkilere yol açmadığını düşünmektedir. Çalışmaya katılanların çoğunluğunun kendileri, çocukları ya da yakınlarının üniversite tercihinin Afyon Kocatepe Üniversitesi olacağını belirtmeleri üniversitenin yöre halkınca benimsendiğini göstermektedir. Buna karşın Afyon halkının Afyon Kocatepe Üniversitesinin eğitim dışındaki hizmetlerinden ve faaliyetlerinden yeterli düzeyde yararlanmaması ise üniversite ve yöre halkının istenilen düzeyde etkileşim içinde olmadığını ortaya koymaktadır.

4

Karataş (2002) çalışmasında, Muğla halkının üniversiteyi nasıl tanıdığı, Muğla Üniversitesinin sahip olduğu ve geliştirebildiği rolle, halkın tutum ve beklentilerinin ne yönde olduğu belirlenmeye çalışılmaktadır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmaktadır. Çalışmada kullanılan ankette tanım, rol, ekonomi, kültür, siyaset ve destek olmak üzere toplam altı faktör belirlenmekte ve bu faktörlerle ilgili olarak yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim düzeyi, meslek, gelir ve Muğla’da oturma süresi değişkenleri açısından bir farklılığın olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmaktadır. Çalışma sonucunda Muğla Üniversitesinin sosyo-ekonomik gelişmeye olan etkisi eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, akademik faaliyetler, sağlık, sosyal, kültür, ekonomik ve danışmanlık fonksiyonlarıyla hem yerel hem de genel boyutta olduğu görülmektedir. Çalışmada Üniversitenin Muğla İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal boyutlardaki gelişimine katkı sağladığı tespitinde bulunmaktadır.

---

¹ Kentlerin üniversite algısı üzerine yapılan çalışmalar için bakınız: Saracel vd., (2000), Torun (2005), Taşçı vd., (2011), Yılmaz ve Kaynak (2011), Sankır ve Gürdal (2014), Boyacıoğlu ve Oğuzhan (2013)). Üniversitelerin kent algısı üzerine yapılan çalışmalar için ise bakınız: Akçakanat vd., (2011), Ünal vd., (2013), Tural ve Şahin (2013), Sağdıç (2014), Ergün (2014), Saklı vd., (2017).

Torun (2005) tarafından yapılan çalışmanın konusunu Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin mevcut kurumsal imajını ve Niğde halkının üniversiteden beklentilerini belirlemek oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı ise Niğde Üniversitesinin mevcut kurumsal imajını belirlemek ve imaj yönetiminde üniversite politikaları için veri tabanı oluşturmak olarak ifade edilmektedir. Çalışmada veri toplamada anket ve nitel görüşme teknikleri kullanılmaktadır. Çalışmada, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin Niğde'nin sosyo-ekonomik kalkınmasına yararlı olduğu düşüncesi genel kabul gören bir yargı olarak ortaya çıkmaktadır. Buna karşın üniversitenin kurumsal imajının genel olarak olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Çalışmada elde edilen bu sonucun, üniversitenin fiziki altyapısının tamamlanmamış olması, kampus yerinin yanlış seçimi, öğrenim kalitesi, halktan yalıtılmışlık ve basın ve halkla ilişkilerde yetersizlik gibi konularla ilgili olduğu ifade edilmektedir.

Torun vd., (2009) tarafından yapılan çalışmada Kars Kafkas Üniversitesinin kurumsal imajını belirlemek, üniversite imaj yönetimi için veri tabanı oluşturulmasına katkı sağlamak ve geri kalmış kentlerin kalkınmasında bir etken olarak üniversitenin önemini belirlemek amaçlanmaktadır. Anket ve nitel görüşme teknikleri kullanılan çalışmada Kars Kafkas Üniversitesinin Kars ilinin sosyo-ekonomik kalkınmasını ve sosyo-kültürel yaşamını olumlu olarak etkilediği ayrıca üniversite etkisi ile konut kiralardaki yükselmenin katılımcıları rahatsız ettiği gibi çeşitli sonuçlar elde edilmektedir.

Taşçı vd., (2011) tarafından yapılan çalışmada, kentin üniversite algısı, Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir İli örneği ile incelenmektedir. Çalışmada üniversitenin bölgesel fırsat eşitliğine katkısı, üniversitenin ve öğrencilerin kente sosyo-kültürel etkisi ve üniversitenin bütüncül anlamda kente sosyo-kültürel etkisi, nicel ve nitel yöntemler kullanılarak araştırılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre Eskişehir halkının önemli bir kısmı Anadolu Üniversitesinin hizmetlerini olumlu olarak algılamaktadır.

Yılmaz ve Kaynak (2011) çalışmalarında yöre halkının Bayburt Üniversitesine yönelik algı ve beklentilerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Verilerin anket yöntemi kullanılarak elde edildiği araştırma sonucunda, Bayburt Üniversitesinin kentin ekonomik hayatına canlılık getirdiği ve kente yeni işyerlerinin açılmasını sağladığı, Bayburt'a yapılan yeni yatırımlar için çekicilik unsuru olduğu, Üniversite'nin her geçen gün geliştiği ve kentin yaşam kalitesini yükselttiği sonucu elde edilmektedir.

Sağır ve İnci (2013) çalışmalarında Karabük halkının Karabük Üniversitesini nasıl algıladığını ve ondan neler beklediğinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada veriler yüz yüze yapılan anketler ile elde edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, üniversitenin halk tarafından benimsenmiş olduğu ve Karabük'te üniversite algısının olumlu olduğu tespit edilmektedir. Buna karşın Karabük Üniversitesinin büyüme hızına kent ayak uyduramamakta ve bu durum kentte bazı sıkıntılar yaratmaktadır.

Boyacıoğlu ve Oğuzhan (2013) çalışmalarında Trakya Üniversitesinin, Edirne'ye olan katkısının ve Edirne halkının üniversiteyi nasıl algıladığının belirlenmesini amaçlamaktadır. Verilerin anket yöntemi kullanılarak elde edildiği çalışmada, Trakya Üniversitesinin Edirne'ye katkısının; eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, ekonomi, sağlık, sosyal ve kültürel fonksiyonları ile multidisipliner boyutta olduğu ortaya konmaktadır. Bu doğrultuda katılımcıların Trakya Üniversitesinin rolünü algılamada özellikle Edirne ile ilgili işlevleri ön plana çıkardıklarının görüldüğü belirtilmektedir.

Sankır ve Gürdal (2014) çalışmalarında Zonguldak halkının Bülent Ecevit Üniversitesini algılayışı ve değerlendirışı ile Üniversite'nin Zonguldak'a yönelik olası etkilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma tekniği olarak da anket tekniği kullanılan çalışmada, yaş, cinsiyet, gelir, ikamet süresi, eğitim gibi kimi değişkenler ile katılımcıların sosyo-demografik, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik durum tespiti ve bu bağlamda kentin üniversite algısına yönelik sorulara verdiği cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmektedir. Çalışmada halkın üniversiteye bakışının genel anlamda olumlu olduğu ve bu bağlamda da üniversitenin Zonguldak'ın ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamına olumlu katkılar sunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Gümüş vd., (2015) çalışmalarında Kastamonu halkının Kastamonu Üniversitesine yönelik algılarını incelemektedir. Araştırma verilerinin toplanmasında yüz yüze anket yöntemi kullanılan çalışmada, Kastamonu halkının Kastamonu Üniversitesine yönelik algılarının yerel destek, ticari etki, kültürel kaynaşma, yerel imaj, tanınma, yerel iletişim ve ekonomik katkı olarak yedi faktör altında toplandığı görülmektedir. Çalışmada, katılımcıların sadece kültürel kaynaşma boyutunda eğitim ve yaş özellikleri açısından anlamlı olarak farklılık varken; gelir, cinsiyet, meslek, Kastamonu'da yaşam süreleri özellikleri açısından algı boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmektedir. Çalışmada ayrıca, Kastamonu Üniversitesinin kenti ekonomik olarak geliştirdiği ve yeni işyerlerinin açılmasına katkı sağladığı, Kastamonu'ya yapılan yeni yatırımlar için çekicilik unsuru olduğu, Üniversitenin her geçen gün geliştiği ve kentin yaşam kalitesini yükselttiği sonuçları elde edilmektedir.

Uygun vd., (2016) çalışmalarında Aksaray Üniversitesinin ve üniversite öğrencilerinin Aksaray'a olan sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın algısını bazı kişisel özelliklere bağlı olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Verilerin anket yöntemi kullanılarak elde edildiği çalışmada, yerel halkın üniversitenin ve öğrencilerin etkilerine yönelik algılarının ekonomik, sosyal-kültürel ve çevresel olmak üzere üç boyuttan oluştuğu ve yer yer bazı olumsuz algılar da söz konusu olmakla birlikte bu algıların genel anlamda olumlu olduğu ortaya konmaktadır. Çalışmada algıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve daha önce üniversitenin herhangi bir faaliyetine katılma durumuna bağlı olarak farklılaştığı; bu anlamda yaş ve eğitim seviyesi yükseldikçe algıların daha olumlu bir seyir izlediği, erkeklerin özellikle ekonomik etki boyutu açısından daha olumlu algılara sahip olduğu ve daha önce

üniversitenin bir etkinliğine katılmış olanların sosyo-kültürel etki açısından daha olumlu bir algı taşıdığı öne çıkan sonuçlar arasında bulunmaktadır.

Saklı vd., (2017) çalışmalarında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin ve akademisyenlerin şehre yönelik ve şehir halkının Üniversiteye yönelik beklenti ve algılarının ölçülmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada nicel ve nitel araştırma teknikleri kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine yönelik algılarına ilişkin bulgular incelendiğinde, Rize halkının Üniversite ile bağlantısının normal şartlar altında az olduğu, bu bağlantıların ise öğrenci yakını olmaları ile sağlandığı görülmektedir. Rize halkı, üniversiteyi yerel medyadan daha çok takip etmektedir. Çalışmada Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini bilinçli bir şekilde tercih ettiği sonucu elde edilmiştir. Bu durum, diğer üniversiteler hakkında edinmiş oldukları bilginin yanı sıra, katılımcıların Rize ilini güvenli bulmaları, çocuklarının kendi yanlarında olmalarını istemelerinden kaynaklı olduğu ortaya çıkmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin Rize'ye katkısı ve öğrenciye bakış açısı noktasında, yaşça büyük olan katılımcıların gençlere nazaran daha olumlu yaklaşımları görülmektedir. Çalışmada katılımcıların, Üniversitenin yörenin ulaşım araçlarının kalitesini artırması, ulaşım imkânlarını kolaylaştırması, yörenin sorunlarına çözüm getirmesi yönündeki algılarının olumlu olduğu görülmektedir.

Çalhan ve Erkan (2018), çalışmalarında Ağrı halkının AİÇÜ'ne yönelik algı ve beklentilerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Verilerin anket yöntemi kullanılarak elde edildiği çalışmada, AİÇÜ'nün Ağrı halkı tarafından benimsendiği ve olumlu bir imaja sahip olduğu ifade edilmektedir. Araştırmaya katılan katılımcılara göre, AİÇÜ, Ağrı'nın ekonomik ve sosyal hayatını canlandırmaktadır. Ağrı halkı, Üniversitenin açılmasıyla birlikte, Ağrı'da yapılan bilimsel çalışmaların kentin gelişiminde etkili olduğunu düşünmektedir. Çalışmada, üniversite-vatandaş etkileşimi açısından (üniversitenin etkinliklerinden, bilimsel çalışmalarından haberdar olma, imkânlarından yararlanma vb.) bakıldığında, ilişkinin güçlü olmadığı görülmektedir.

Literatürde Türkiye'nin gelişmiş ve görece az gelişmiş kentlerinde yaşayanların üniversite algısı üzerine yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, araştırmalara katılanların, teorik çerçeveye paralel bir şekilde üniversitelerin kentlerin ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal yapısında canlılık yarattığı düşüncesinde oldukları görülmektedir.

Ağrı ili Türkiye'de illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri açısından yapılan analizlerde Türkiye'nin en sondaki üç ili arasında bulunmaktadır (Dinçer vd., 1996, DPT, 2003, Kalkınma Bakanlığı, 2013). Literatürde, 2007 yılında kurulan AİÇÜ'nün 11 yıllık bir kuruluş ve gelişim sürecinin sonunda Ağrı halkı tarafından nasıl algılandığını inceleyen çalışmaların oldukça sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Çalışma, Ağrı ili üzerine yapılan diğer çalışmalardan daha fazla örneklem sayısına ulaşılması, konuyu sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel boyutlarıyla birlikte ele alması,

daha kapsamlı ve fazla sayıda anket soruları içermesi ve kullanılan istatistiki yöntemler açısından farklılaşmaktadır. Bu yönüyle çalışmadan elde edilen bulguların, Türkiye’de ve Ağrı ili özelinde kent-üniversite ilişkisini araştıran diğer çalışmalardan ayrılacağı ve ilgili ulusal literatürün gelişimine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3.Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, AİÇÜ’nün Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına olan etkilerini ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeylerini belirlemek üzere kullanılan gerekli bilimsel veriler anket tekniği kullanılarak elde edilmektedir. Araştırmada gerekli bilimsel verilerin sağlanabilmesi için hazırlanan anket formu, 7 açık uçlu ve 17 kapalı uçlu olmak üzere toplam 24 sorudan oluşmaktadır. Bununla birlikte, 24. son soru 5’li Likert Ölçeği kullanılarak (kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum) hazırlanmakta ve toplam 51 önermeden oluşmaktadır². Bu durum dikkate alındığında anket formundaki toplam soru sayısı 74’e ulaşmaktadır. Hazırlanan anket formunun ilk bölümü, örneklemdaki katılımcıların demografik, kültürel, ekonomik vb., açıdan mevcut durumlarının belirlenmesine yönelik soruları içermektedir. Anket formunun ikinci bölümü ise örneklemdaki katılımcıların AİÇÜ’ne yönelik algı düzeylerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan ölçülebilmesine dair sorulardan oluşmaktadır³. Hazırlanan anket formunun evrenini, 2018 yılı itibarıyla Ağrı il merkezinde ikamet eden 18 ve üzeri yaşta aktif (çalışma çağındaki) nüfus oluşturmaktadır. Bu kapsamda, hazırlanan anket formunun örneklemini, %95 güven aralığı ve %5 örneklem hatası ölçütleri dikkate alınarak 2018 yılı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Ağrı il merkezinde ikamet eden 18 ve üzeri yaşta yaklaşık 81,374 kişi arasından basit tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilmektedir. Bu ölçütler dikkate alınarak hazırlanan anket formunun, 2018 yılı itibarıyla Ağrı il merkezinde ikamet eden 18 ve üzeri yaşta farklı demografik niteliklere sahip olan yaklaşık 600 kişiyle cevaplandırılması hedeflenmiştir. Araştırmada yeterli örneklem sayısının yakalanabilmesi için hazırlanan anket formları, 2018 yılı itibarıyla Ağrı il merkezinde ikamet eden 18 ve üzeri yaşta farklı demografik niteliklere sahip olan 650 kişiyle yüz yüze görüşülerek cevaplandırılmıştır. Anket formlarının cevaplandırılmasının ardından geri dönüşlerde

² Likert (1932) tarafından geliştirilen Likert Tutum Ölçeği, araştırılan bir konuda katılımcıların herhangi bir önermeyi/ifadeyi onaylama derecelerini belli bir ölçek dâhilinde belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Bakınız: Likert (1932).

³ Anket formundaki soruların hazırlanmasında bu konuda daha önce yapılmış belli başlı çalışmalardan yararlanılmaktadır. Bu kapsamdaki çalışmalar için bakınız: (Taşçı vd., (2011), Sankır ve Gürdal (2013), Sankır ve Gürdal (2014)).

45 anket formunun hatalı olduğu tespit edilmiş ve çalışmanın örneklem sayısı 605 olarak belirlenmiştir.

Çalışmada, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinin Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına olan etkileri ile Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeyleri, araştırmanın hedefleri doğrultusunda nicel bir analiz yöntemi olan betimsel analiz tekniğiyle incelenmektedir. Bu kapsamda, çalışmada ilk olarak katılımcıların hazırlanan anket formuna verdikleri yanıtlardan elde edilen verilere frekans analizi uygulanmış ve verilerin frekans sıklığı ile yüzde dağılımları incelenmiştir. Bununla birlikte çalışmada, katılımcıların demografik, kültürel, ekonomik vb., durumlarıyla sosyo-ekonomik ve sosyo kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeyleri arasındaki ilişkiler Ki-Kare analiz yöntemiyle belirlenmeye çalışılmıştır⁴.

Örneklemdaki 605 katılımcının hazırlanan anket formlarına verdikleri cevapların nicel verilere dönüştürülmesinde ve verilerin istatistiksel olarak analiz edilmesinde SPSS 20.0 (Statistical Program for Social Sciences) istatistik paket programı kullanılmıştır.

4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmaya ilişkin bulgular, araştırmaya katılanların genel karakteristikleri, üniversite anlayışı ve AİÇÜ ile ilişki düzeyi ve Ağrı'da yaşayan insanların AİÇÜ'ne yönelik sosyo-ekonomik, demografik, sosyo-kültürel, toplumsal kuralların değişimi, çevresel değişime etkileri ve sağlık eğitimi ve hizmetlerine yönelik etkiler açısından algı değerlendirmelerinden elde edilen bulgularını içeren, AİÇÜ'nün Ağrı'ya etkilerinin algılanması başlıkları altında incelenmektedir.

4.1. Araştırmaya Katılanların Genel Karakteristikleri

Araştırma örneklemindeki katılımcıların % 31,2'si kadın ve geri kalan % 68,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Yaş aralıkları incelendiğinde, katılımcıların % 30,2'si (18-25), % 42,8'si (26-35) ve % 20,3'ü (36-45) ve geri kalan % 6,6'sı (46+) yaş grubunda bulunmaktadır. Bu durum, araştırma örneklemindeki katılımcıların yarısından fazlasının gençlerden ve orta yaşlılardan oluştuğunu göstermektedir.

Araştırma örneklemindeki katılımcıların medeni hali incelendiğinde ise katılımcıların % 52,4 gibi büyük bir bölümün evlilerden oluştuğu ve bunu sırasıyla

---

⁴Ki-Kare analizi, değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde kullanılmakta ve değişkenlerin gözlemlenen ve beklenen değerleri arasındaki ortak dağılımların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini analiz etmektedir (Güriş ve Astar, 2015: 265-266).

% 45,8'le bekârların ve % 1,8'le boşanmış veya dul olanların izlediği tespit edilmektedir.

Araştırma örneklemindeki katılımcıların eğitim düzeyi açısından, katılımcıların % 6,3'ünün ilkokul, % 7,9'unun ortaokul, % 25,5'inin lise ve dengi okul, % 13,1'inin ön lisans, % 40,6'sının lisans ve % 6,1'inin lisansüstü mezunlarından oluştuğu belirlenmektedir. Bu sonuçlar, örneklemindeki katılımcıların yaklaşık % 85 gibi önemli bir bölümünün ortaöğretim ile yükseköğretim kademelerinden mezun olduklarını göstermektedir.

Katılımcıların mesleklere göre dağılımına bakıldığında, esnafın % 27,1 ile ilk sırada yer aldıkları, öğrenci ile memur ve işçilerin % 11,1'lik bir oranla ikinci sırada ve özel sektör çalışanlarının ise % 10,2'lik bir oranla üçüncü sırada buldukları tespit edilmektedir. İlk üç sıradaki bu meslek türlerini sırasıyla sağlık personeli, öğretmen, polis ve asker, serbest meslek erbabı, din görevlisi ve diğer meslek türleri takip etmektedir.

Araştırma örneklemindeki katılımcılar, gelir düzeyleri açısından incelendiğinde ise ilk sırada % 28,1 ile (2501-4000), ikinci sırada % 22,3 ile (4001-6000), üçüncü sırada % 18,0 ile (1501-2500), dördüncü sırada % 16,7 ile (6000+) ve beşinci sırada % 3,8 ile (0-500) aralığındaki gelir düzeyleri bulunmaktadır. Bu sonuçlar, örneklemindeki katılımcıların yaklaşık % 15'inin düşük gelir, % 68'nin orta gelir ve % 17'sinin ise yüksek gelir düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

10

Araştırma örneklemindeki katılımcıların yaklaşık % 61 ile yarısından fazlası 11 ve üzeri yıldan beri Ağrı'da ikamet etmektedir. Bu sonuçlar, AİÇÜ'nün 2007 olan kuruluş tarihiyle birlikte değerlendirildiğinde, örneklemindeki katılımcıların önemli bir bölümünün üniversiteyi kuruluş aşamalarından itibaren gözlemleyebildikleri ve üniversite hakkındaki görüşlerinin görece tutarlı olabileceği söylenebilmektedir. Bu durum, örneklemindeki katılımcıların hazırlanan anket sorularına verdikleri cevapları daha da anlamlı bir hale getirmektedir.

Yaşam memnuniyet dereceleri açısından incelendiğinde ise katılımcılardan Ağrı'da yaşamaktan hiç memnun olmayan ve memnun olmayanların oranları yaklaşık % 37,2 seviyesinde bulunmaktadır. Buna karşılık, katılımcılardan Ağrı'da yaşamaktan kısmen memnun olan, memnun olan ve çok memnun olanlarının oranları ise yaklaşık % 62,8'dir. Bu sonuçlar, araştırma örneklemindeki katılımcıların önemli bir bölümünün Ağrı'da yaşamaktan memnun olduğunu göstermekte ve Ağrı'daki yaşam koşullarını benimsemiş olduğuna işaret etmektedir.

4.2.Üniversite Anlayışı ve AİÇÜ İle İlişki Düzeyi

Genel görünümü açısından AİÇÜ'nün Ağrı iline olumlu katkılarda bulunduğunu düşünen Ağrı halkının (% 85) önemli sayılabilecek bir bölümü, üniversitenin Ağrı'nın tanıtımına katkı sağladığını (% 63) ve her açıdan hızla gelişip büyüdüğünü (% 56), üniversitenin bilimsel araştırmalarının ilin kalkınmasına katkı

sağladığını (% 69), üniversitenin kuruluşundan itibaren gösterdiği niceliksel ve niteliksel gelişimin fark edilebilir olduğunu (% 53) ve olumlu değerlendirildiğini (% 67) belirtmiştir. Buna karşılık, Ağrı halkının önemli bir bölümü ise üniversitenin akademik birimleri ile etkinliklerinin halk tarafından yeterince bilinmediğini (% 77), üniversitenin farklı alanlarda Ağrı'yı konu alan bilimsel çalışmalar yapmasının (% 90), Ağrı'nın ihtiyaçlarını gözeten fakülteler ile bölümler açmasının ve Ağrı'nın sorunlarına yönelik politikalar üretmesi (% 69) gerektiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün ildeki genel görünümüne yönelik düşüncelerinin; yaş aralığı, medeni hal, eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Örneğin, örneklemdaki katılımcıların "üniversite, Ağrı halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir" önermesine katılım düzeylerinin yaş aralığına göre istatistiki açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2:43,738$, $P<0,05$). Bu anlamda, örneklemdaki katılımcıların yaş ilerledikçe ilgili önermeye katılma veya kesinlikle katılma yönündeki oranlarının da nispeten paralel bir şekilde arttığı görülmektedir. Bu sonuçlar, üniversitenin, Ağrı halkı tarafından olumlu değerlendirildiği düşüncesini onaylayan örneklemdaki katılımcıların istatistiki açıdan anlamlı olacak bir şekilde daha büyük bir bölümünün orta ve ileri yaş aralığındaki katılımcılardan oluştuğunu göstermektedir. Aynı önermeye medeni hal açısından bakıldığında da istatistiki açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşma görülmektedir ($X^2:19,067$, $P<0,05$). Üniversitenin, Ağrı halkı tarafından olumlu değerlendirildiği düşüncesini onaylayan örneklemdaki katılımcıların istatistiki açıdan anlamlı olacak bir şekilde daha büyük bir bölümü evlilerden oluşmaktadır. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ'nün ildeki genel görünümünü büyük ölçüde olumlu karşıladığını, üniversiteden ilin çeşitli alanlardaki sorunlarına yönelik politikalar üretmesi konusundaki beklentilerinin oldukça yüksek olduğunu ve bu beklentilerin henüz tam olarak karşılanmadığını göstermektedir. Bu durum, Ağrı halkının AİÇÜ'yü ilin sosyo-ekonomik açıdan kalkınmasında ve sosyo-kültürel açıdan ihtiyaçlarının giderilmesinde önemli bir araç olarak gördüklerini ve algıladıklarını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, AİÇÜ-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin geliştirilebilmesi adına AİÇÜ tarafından üniversite faaliyetlerinin Ağrı halkına daha etkin bir şekilde tanıtılmasına ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel alanlardaki beklentilerinin karşılanmasına yönelik politikaların tasarlanması önem arz etmektedir.

Çalışmada, Ağrı halkının önemli bir bölümü şimdiye kadar AİÇÜ'nün sunduğu imkânların herhangi birinden yararlanmadığını belirtmiş (% 64) ve bu durumun sebepleri arasında üniversitenin sunduğu imkânlarla ilgili bilgi/haber alamamalarını (% 45) ve üniversitenin sunduğu imkânlardan yararlanılabileceğini bilmemelerini (% 25) gerekçe göstermişlerdir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının önemli bir

bölümünün AİÇÜ'nün sunduğu imkânlardan haberdar olmadığını ve/veya yararlanabileceği konusunda bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün sunduğu imkânlardan yararlanma/yararlanmama düzeylerinin; yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, AİÇÜ tarafından üniversite-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin geliştirilmesi noktasında bu tür organizasyonların tanıtılmasına/duyurulmasına ve farklı demografik özelliklere sahip Ağrı halkının bu tür organizasyonlardan yararlanma düzeylerinin artırılmasına yönelik iletişim politikalarının geliştirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir.

Kamuoyunda AİÇÜ ile ilgili olarak yeterince bilgi kaynağı bulunmadığını düşünen Ağrı halkı (% 71), AİÇÜ hakkında en çok bilgi edindikleri kaynaklar arasında ilk sırada internet ve sosyal medyanın (% 34) bulunduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, kamuoyunda AİÇÜ ile ilgili olarak yeterince bilgi kaynağı bulunmadığını düşünen Ağrı halkının (% 71) üniversite hakkında bilgi aldıkları herhangi bir bilgi kaynağının (% 26) bulunmadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar, AİÇÜ tarafından üniversite faaliyetlerinin Ağrı halkına duyurulma ve tanıtılma düzeyinin oldukça düşük olduğuna işaret etmektedir. Diğer taraftan araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ hakkında kamuoyundaki bilgi kaynaklarının yeterliliği ve etkinliği konusundaki düşüncelerinin; yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek türü ve ikamet süresi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, AİÇÜ tarafından üniversite-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin geliştirilmesi noktasında, Ağrı halkının demografik farklılıkları da gözetilerek bilgi kaynaklarının çeşitlendirilmesine ve/veya mevcut bilgi kaynaklarının daha etkin bir şekilde kullanılmasına dair iletişim politikalarının tasarlanmasının gerekliliğini göstermektedir.

Ağrı halkının yarısına yakın bir bölümü (% 48) çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini istediğini belirtmiş ve eğitim gördürme isteğini bulunduğu şehirde ve benim gözetimimde eğitim görmesini istediğimden (% 64), üniversiteyi fiziksel-bilimsel açıdan yeterli nitelikte gördüğümden (% 19) ve başka bir şehre ya da üniversiteye gönderme imkânım olmadığından (% 17) gerekçelerine bağlamıştır. Bu sonuçlar, katılımcıların çok büyük bir bölümünün çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini istemesinin en önemli nedenleri arasında şehrin ve üniversitenin genel durumu ile sosyo-ekonomik gerekçelerin bulunduğunu göstermektedir. Çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini istemediğini belirten Ağrı halkının (% 52) ise eğitim gördürmeme nedenleri arasında daha büyük bir şehirde ve/veya daha nitelikli bir üniversitede eğitim almasını istediğimden (% 35), şehrin ve üniversitenin olanaklarının kısıtlı olduğunu düşündüğümden (% 28) ve üniversiteyi bilimsel açıdan yeterli düzeyde görmediğimden (% 24) gerekçelerini saymıştır. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı

halkının çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini isteme veya istememe düşüncelerinin; cinsiyet, eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, AİÇÜ tarafından, üniversitenin fiziksel yapılanmasının süratle tamamlanarak imkânlarının genişletilmesine, bilimsel açıdan mevcut niteliksel donanım düzeyinin artırılmasına yönelik politikaların izlenmesi gereklilik arz etmektedir. Böylelikle, demografik özellikleri farklı olan Ağrı halkının, AİÇÜ'nün imkânlarının sınırlı, donanımının ve niteliklerinin zayıf olduğu yönündeki algılamalarının giderilmesi ve çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini istememe gerekçelerinin azaltılması mümkün olabilecektir.

Araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ tarafından gerçekleştirilmesini istedikleri etkinlik türlerinin ve karşılanmasını istedikleri beklentilerinin; eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelere göre değişme eğiliminde olsa da genellikle Ağrı'nın sosyo-ekonomik açıdan kalkınmasına ve sosyo-kültürel açıdan gelişmesine yönelik olduğu tespit edilmiştir. Ağrı halkının, AİÇÜ'den bu yönde beklentilerinin ve isteklerinin olması, üniversiteyi Ağrı'nın ihtiyaçlarını karşılayacak bir araç olarak algıladıklarını ve üniversite ile etkinliklerinin önemini kabullendiklerini göstermektedir. Bu durum, Ağrı halkı tarafından ilin sorunlarının giderilmesinde ve sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda gelişim göstermesinde AİÇÜ'nün bir çözüm aracı olarak görülmesinden kaynaklanmakta ve Ağrı halkı ile üniversite arasındaki etkileşimin geliştirilmesinin ne denli önemli olduğuna işaret etmektedir.

4.3.AİÇÜ'nün Ağrı'ya Etkisinin Algılanması

Araştırma örneklemindeki katılımcıların AİÇÜ'nün Ağrı'ya etkisinin algılanması, sosyo-ekonomik, demografik, sosyo-kültürel, toplumsal kuralların değişimi, çevresel değişime etkileri ve sağlık eğitimi ve hizmetlerine yönelik etkiler açısından değerlendirilmektedir.

4.3.1.Sosyo-Ekonomik Açıdan Algı Değerlendirmesi

Ekonomik açıdan AİÇÜ'nün Ağrı il ekonomisine genel olarak olumlu katkılarda bulunduğunu düşünen Ağrı halkının (% 85) önemli bir bölümü, üniversite sayesinde Ağrı'da yeni iş imkânlarının oluştuğunu ve işsizliğin azaldığını (% 72), üniversite ile birlikte Ağrı'nın da ekonomik olarak gelişmekte ve kalkınmakta olduğunu (% 73), üniversitenin Ağrı'nın ekonomik büyüme ve gelişme hızını artırdığını (% 78) ve üniversitenin Ağrı il ekonomisine olan katkılarının farkında olduklarını (% 65) belirtmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün il ekonomisine genel olarak olumlu katkılarda bulunduğu yönündeki düşüncelerinin; yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir.

Örneğin, örneklemdaki katılımcıların “Üniversite, Ağrı ili ekonomisine olumlu katılarda bulunmaktadır” önermesine katılım düzeylerinin yaş aralığına göre istatistiki açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($X^2:20,023$, $P<0,05$). Bu anlamda, örneklemdaki katılımcıların yaşları ilerledikçe ilgili önermeye katılma veya kesinlikle katılma yönündeki oranlarının da nispeten paralel bir şekilde arttığı görülmektedir. Bu sonuçlar, üniversitenin Ağrı ili ekonomisine olumlu katılarda bulunduğu düşüncesini onaylayan örneklemdaki katılımcıların istatistiki açıdan anlamlı olacak bir şekilde daha büyük bir bölümünün orta ve ileri yaş aralığındaki katılımcılardan oluştuğunu göstermektedir. Yine örneklemdaki katılımcıların “Ağrı halkı, üniversitenin şehrin sosyo-ekonomik açıdan kalkınmasına katkı sağladığının farkındadır” önermesine katılım düzeylerinin ikamet sürelerine göre istatistiki açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2:29,484$, $P<0,05$). Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ’nün Ağrı iline ekonomik açıdan olan katkılarının genel kabul gördüğünü, genellikle olumlu algılandığını ve önemli bir bölümünce fark edildiğini göstermektedir.

4.3.2. Demografik Açıdan Algı Değerlendirmesi

Demografik açıdan, AİÇÜ’nün Ağrı ilinin nüfus miktarına, nüfus yoğunluğuna ve nüfus çeşitliliğine genel olarak olumlu katılarda bulunduğunu düşünen Ağrı halkının önemli bir bölümü, üniversitenin Ağrı ili nüfusunu artırdığını (% 77) ve Ağrı ili kent yaşamını canlandırarak ilin verdiği göçleri azalttığını (% 63) ve üniversitenin öğrenci sayısını artırmaya dönük stratejileri geliştirmesinin gerekli olduğunu (% 70) belirtmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ’nün Ağrı iline demografik açıdan genel olarak olumlu katılarda bulunduğu yönündeki düşüncelerinin; eğitim düzeyi ve meslek türü şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ’nün Ağrı iline demografik açıdan olan katkılarının genel kabul gördüğünü ve genellikle olumlu algılandığını göstermektedir.

4.3.3. Sosyo-Kültürel Açıdan Algı Değerlendirmesi

Sosyo-kültürel açıdan AİÇÜ’nün Ağrı iline sosyo-kültürel canlılık getirdiğini düşünen Ağrı halkının önemli bir bölümü (% 72), üniversitenin düzenlediği sosyo-kültürel etkinliklerin Ağrı halkının sosyal yaşamına katkıda bulunduğunu (% 55), üniversitenin Ağrı’da sosyo-kültürel etkinliklerin artmasını sağladığını (% 62) ve daha fazla sayıda sosyo-kültürel etkinlik düzenlemesinin gerekli olduğunu (% 88) belirtmiştir. Ağrı halkının önemli bir bölümü AİÇÜ’nün Ağrı iline sosyo-kültürel açıdan sağladığı katkıları benimsemekle birlikte, üniversitenin düzenlediği sosyo-kültürel etkinliklerin Ağrı halkı tarafından yeterince takip edilemediğini de (% 76) ifade etmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ’nün Ağrı iline sosyo-kültürel etkilerine yönelik düşüncelerinin; cinsiyet, yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek

türü, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ'nün Ağrı iline sosyo-kültürel açıdan olan katkılarının genel kabul gördüğünü ve genellikle olumlu algılandığını göstermektedir. Bu anlamda Ağrı halkının üniversitenin Ağrı iline ekonomik ve demografik katkılarının yanında sosyo-kültürel açılardan da bir canlılık katarak ildeki hayat standartlarını iyileştirdiği konusunda bir görüş birliği içerisinde oldukları anlaşılmaktadır. Diğer yandan sonuçlar, AİÇÜ tarafından ileride düzenlenecek olan sosyo-kültürel etkinliklerde, üniversite-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin artırılabilmesine adına demografik özellikleri farklı olan Ağrı halkının ihtiyaçlarının gözetilmesinin ve katılımının artırılmasına yönelik politikaların tasarlanmasının da önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

4.3.4. Toplumsal Kuralların Değişimi Açısından Algı Değerlendirmesi

Toplumsal kuralların değişimi açısından AİÇÜ'nün Ağrı'da modern yaşamın gelişimine katkıda bulunduğunu düşünen Ağrı halkının önemli bir bölümü (% 73), üniversitenin Ağrı'da demokratik yaşamın gelişimini olumlu etkilediğini (% 65), üniversite öğrencilerinin halkla bütünleşerek sosyal ve kültürel bütünlüğe katkı sağladığını ve Ağrı'daki gençlere örnek olarak onları yükseköğrenim almaya teşvik ettiğini (% 58) belirtmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün toplumsal kuralların değişimine yönelik düşüncelerinin; cinsiyet, yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek türü, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ'nün Ağrı'da toplumsal kuralların olumlu yönde değişmesine ve gelişim göstermesine yönelik etkilerinin genel kabul gördüğünü ve genellikle olumlu algılandığını göstermektedir.

4.3.5. Çevresel Değişime Etkileri Açısından Algı Değerlendirmesi

Çevresel değişime etkileri açısından AİÇÜ bünyesindeki yerleşiklerin çevre düzenlemeleriyle Ağrı'nın modern görünümüne katkı sağladığını düşünen Ağrı halkının önemli bir bölümü (% 78), üniversitenin Ağrı'da birtakım hizmetlerin artmasını ve çeşitlenmesini sağladığını (% 67), üniversite sayesinde Ağrı'da şehir içi ve şehirlerarası ulaşım imkânlarının arttığını ve çeşitlendiğini (% 75) belirtmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün çevresel etkilerine yönelik olumlu düşüncelerinin; eğitim düzeyi, meslek türü, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ'nün Ağrı'nın çevresel görünümüne olan katkılarının genel kabul gördüğünü ve genellikle olumlu algılandığını göstermektedir.

4.3.6. Sağlık Eğitimi ve Hizmetleri Açısından Algı Değerlendirmesi

Sağlık eğitimi ve hizmetleri açısından Ağrı halkının çok büyük bir bölümü; AİÇÜ bünyesinde kurulan Tıp Fakültesinin ve yakın gelecekte kurulması planlanan Üniversite Hastanesinin Ağrı'nın sağlık alanındaki ihtiyaçlarını karşılayarak Ağrı'nın kalkınmasına önemli katkılar sağlayacağını (% 86) ve üniversitenin gelişiminde önemli bir rol oynayacağını (% 88) ifade etmiştir. Bununla birlikte araştırmada, Ağrı halkının AİÇÜ'nün sağlık eğitimine ve hizmetlerine yönelik olumlu düşüncelerinin; yaş aralığı, eğitim düzeyi, meslek türü, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik durumunu belirten göstergelerle ilişkili olduğu ve bu türden göstergelere göre değişme eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Ağrı halkının demografik özelliklerine göre değişme eğiliminde olmakla birlikte AİÇÜ'nün Ağrı'nın sağlık sektörüne olması muhtemel katkılarını çok olumlu gördüğünü ve büyük ölçüde olumlu karşıladığını göstermektedir. Bu anlamda, Ağrı halkının çok büyük bir bölümü, üniversitenin sağlık alanında yakın gelecekte sunmayı planladığı hizmetlerle Ağrı'ya olacak olası katkılarını kabul etmekte ve tıp fakültesi ile üniversite hastanesi bünyesinde vereceği eğitimler ile hizmetlerin Ağrı'nın sağlık alanındaki ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşılayacağını düşünmektedir. Örneklemedeki katılımcıların çok büyük bir bölümünün bu şekilde bir düşünce yapısına sahip olmasında, Ağrı ilinde sunulan sağlık hizmetleri ile imkânlarının yakın tarihe kadar görülen sınırlılığının önemli ölçüde etkili olduğu düşünülmektedir. Bu bulgular Ağrı ilindeki sağlık sektörünün mevcut yapısı (kapasitesi, imkanları vb.,) dikkate alınarak değerlendirildiğinde, üniversitenin Ağrı'ya bu alandaki katkılarının daha anlamlı bir hale gelebileceğini söylemek mümkün olmaktadır.

5. Sonuç

Üniversitelerin eğitim vermek ve bilimsel araştırmalar yapmak gibi geleneksel iki temel işlevinin yanında, ilk olarak kentlerin demografik yapısına, zaman içerisinde ekonomisine, mekânsal yapılanmasına, sosyo-kültürel yapısına, toplumsal ve mesleki gelişimine doğrudan ve dolaylı etkileri bulunmaktadır. Üniversitelerin buldukları kentlere olumlu katkılarını karşılıklı olarak artırabilmeleri ve olumsuz etkileri azaltabilmeleri aynı mekânı paylaştıkları kentlerdeki algılanma düzeylerine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda çalışmada, 2007 yılında kurulan AİÇÜ'nün Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına etkilerinin incelenmesi ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeylerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda araştırma için gerekli bilimsel veriler, 2018 yılı itibarıyla Ağrı il Merkezinde ikamet eden 18 ve üzeri yaştaki aktif nüfusu temsil eden ve basit tesadüfi örnekleme seçilen 605 katılımcı üzerinden anket tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Çalışmada, Ağrı halkının üniversiteye yönelik algı düzeylerinin ortaya konulabilmesi için nicel bir analiz yöntemi olan betimsel analiz

tekniki kullanılarak hazırlanan anket formundan elde edilen verilere frekans ve Ki-Kare analizi yapılmıştır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar, katılımcılarının neredeyse tamamının Ağrı'da üniversite kurulmuş olmasından memnuniyet duyduğunu ve sosyo-ekonomik, demografik, sosyo-kültürel, toplumsal kuralların değişimi, çevresel değişime etkileri ve sağlık eğitimi ve hizmetlerine yönelik etkiler açısından da AİÇÜ'nün Ağrı iline olumlu katkılarda bulunduğunu düşündüğünü göstermektedir. Çalışmada ayrıca, Ağrı halkının yarısına yakın bir bölümünün, çocuğunun ve/veya bir yakınının AİÇÜ'de eğitim görmesini istediğini belirtmektedir. Bu husus şehrin ve üniversitenin genel durumu ile sosyo-ekonomik sebeplerle gerekçelendirilmektedir. Ağrı halkı ilin sorunlarının giderilmesinde ve sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda gelişim göstermesinde AİÇÜ'yü bir çözüm aracı olarak görmektedir. Bu durum Ağrı halkı ile üniversite arasındaki etkileşimin geliştirilmesinin ne denli önemli olduğuna işaret etmektedir.

Çalışmada elde edilen bu sonuçların yanında AİÇÜ tarafından üniversite faaliyetlerinin Ağrı halkına duyurulma ve tanıtılma düzeyinin oldukça düşük olduğu ortaya çıkmaktadır. Örneklemdaki katılımcıların önemli bir bölümünün kamuoyunda AİÇÜ ile ilgili olarak yeterince bilgi kaynağı bulunmadığı yönünde bir düşünceye sahip oldukları görülmektedir. Bu durum Ağrı halkının AİÇÜ'nün sunduğu imkânların herhangi birinden yararlanmamasına da neden olmaktadır. Ağrı halkının önemli bir bölümü şimdiye kadar AİÇÜ'nün sunduğu imkânların herhangi birinden yararlanmadığını belirtmiş ve bu durumun sebepleri arasında üniversitenin sunduğu imkânlarla ilgili bilgi/haber alamamalarını ve üniversitenin sunduğu imkânlardan yararlanılabileceğini bilmemelerini saymaktadır.

Araştırmadan elde edilen tüm bu sonuçlar, Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yönelik algısının genellikle olumlu olduğunu göstermektedir. Çalışmada ulaşılan bu sonuçların, teorik düzeyde ve Türkiye'nin gelişmiş ve görece az gelişmiş kentlerinde yaşayanların üniversite algısı üzerine yapılan diğer uygulamalı çalışmalarda elde edilen sonuçlarla benzer olduğu görülmektedir. Bununla birlikte çalışmada elde edilen diğer önemli bir sonuç ise AİÇÜ-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin daha da güçlendirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir. Bununla birlikte çalışma, 2007 yılında kurulan AİÇÜ'nün fiziksel ve niteliksel açıdan gelişiminin tamamlanmasıyla birlikte Ağrı halkı nezdinde genellikle olumlu olan algılama düzeyinin daha da artacağına ve AİÇÜ-Ağrı halkı arasındaki etkileşimin güçleneceğine yönelik sinyaller vermektedir. Bu durumun belirli zaman aralıklarında tekrarlanacak çalışmalarla da takip edilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunun yanında AİÇÜ'nün akademik ve idari personeli ile öğrencilerinin Ağrı'ya karşı olan algı düzeyinin belirlenmesi üniversite-kent ilişkisindeki algı düzeyinin farklı yönleriyle de ortaya konulmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akçakanat T., Çarıkcı İ. H., ve Dulupçu M. A. (2011). Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta'da ki Yaşam Kalitesi ve Isparta Halkına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(4), 1-18.
- Brockliss, L. (2000). Gown and Town: The University and the City in Europe, 1200–2000. *Minerva*, 38 (2), 147–170.
- Bruning, S. D., McGrewb, S., ve Cooper, M. (2006). Town–Gown Relationships: Exploring University–Community Engagement from the Perspective of Community Members. *Public Relations Review*, 32, 125–130.
- Boyacıoğlu, E. Z., ve Oğuzhan, A. (2013). Yerli Halkın Üniversite Algılaması: Trakya Üniversitesi Örneği. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Metinleri*, (6): IV–21.
- Çalhan, H.S., ve Erkan, Y. (2018). Ağrı'da Üniversite Algısı: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği, *Ağrı İlinin Sosyo-Ekonomik Profili*. AİÇÜ Yayınları, Yayın No: 19.
- Çayın, M., ve Özer, H. (2015). Üniversitelerin İl Ekonomisine Katkısı ve Öğrencilerin Tüketim Yapısı: Muş Alparslan Üniversitesi Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2): 131-147.
- Dinçer B., Özasan M. ve Satılmış E. (1996). *İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması*. DPT-BGYUGM: Ankara.
- DPT (2003). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2003)*. Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Ergun, C. (2014). Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31),216- 237.
- Gümüş, N., Ertürk, E., ve Şen, Ş. (2015). Kastamonu Halkının Kastamonu Üniversitesi'ne Yönelik Algılarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), 293-312.
- Güriş, Selahattin ve Astar, Melek. (2015). *Bilimsel Araştırmalarda SPSS İle İstatistik*. Der Yayınları: İstanbul.
- Işık, Ş. (2008). Türkiye'de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(10): 159-181.
- Kalkınma Bakanlığı (2013). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2011)*. Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Karataş, M. (2002), *Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği)*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

- Lazzeretti, L., ve Tavoletti, E. (2005). Higher Education Excellence and Local Economic Development: The Case of the Entrepreneurial University of Twente. *European Planning Studies*, 13 (3), 475-493.
- Likert, R. (1932). A Technique for The Measurement of Atitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- Miller, D. C. (1963). Town and Gown: The Power Structure of a University Town. *American Journal of Sociology*, 68(4), 432-44.
- Sağdıç M. (2014). Üniversite Öğrencilerinin İstanbul'a İlişkin Algılarının Şehir İmajı Açısından Analizi. *Turkish Studies – International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1267-1283.
- Sağır, A., ve İnci, Ü. H. (2013). Karabük'te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 49-81.
- Saklı, A.R., Kartal, B., Çakıroğlu, K.I., Kahveci, G. Karataş, Z., Avşar, A.Ş, Bektaş, M., Toptan, M., Akbulut Akdoğan, H.Y., ve Eroğlu, B. (2017), *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencileri ve Akademik Personelinin Şehir Algıları ve Beklentileri ile Rize İlinin Üniversite Algısı ve Beklentileri Araştırma*, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yayınları, 22.
- Sankır, Hasan ve Gürdal, Ayça, D. (2013). *Bülent Ecevit Üniversitesinin Zonguldak'a Etkileri ve Şehrin Üniversite Algısı*. (1. Baskı). Orient Yayıncılık Reklamcılık Araştırma: Ankara. (www.beun.edu.tr).
- Sankır, H., ve Gürdal, A. D. (2014). Bülent Ecevit Üniversitesinin Zonguldak'a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4 (2): 90-98.
- Saracel, N., Özkara, B., Karakaş, M., Yelken, R., Vatandaş, C., Bayram, A. K., Alver, K., ve Koçak, H. (2000). Afyon Kocatepe Üniversitesinin Kurumsal İmajı: Afyon Halkının Üniversiteyi Algılaması Tutum ve Beklentilerine İlişkin Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (2): 1-13.
- Savaş Yavuzçehre, P. (2016). Üniversitelerin Kentlerine Etkileri: Denizli Pamukkale Üniversitesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(1): 235-250.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Kumtepe, E. G., Kumtepe, A. T., ve Toprak, E. (2011). Kentin Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği. *Amme İdaresi Dergisi*, 44 (2):131-146.
- Torun, İ. (2005). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Niğde Üniversitesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9): 156-177.
- Torun, İ., Öztürk, S., ve Gelibolu, L. (2009). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21):169-189.

- Tural, D., ve Şahin, S. (2013). Üniversite đrencilerinin Kendi niversite ve İdeal niversite Algıları: Gaziantep niversitesi rneđi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*,11(2), 209-240.
- Uygun, M., Mete, S., Kara, F. Z., ve Bağcı, H. (2016). Üniversitelerin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve evresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (4):66-85.
- nal ., İlter İ., ve Yılar B. (2013). Kırsal Kesimde İkamet Eden Lisans đrencilerin Şehir Algıları: Nitel Bir Analiz. *Dođu Coğrafya Dergisi*, 18(30):29-46.
- Yılmaz, M. K., ve Kaynak, S. (2011). Sosyo- Ekonomik DönüŐüm Sürecinde niversitelerin Rolü ve Yöre Halkının niversite'den Beklentileri İle İlgili Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (4):55-73.